

Vänsterpress om primärvalen i USA – slutet av april 2016

Nu har de viktiga primärvalen i New York gått av stapeln (19/4).

Längsta strået bland republikanerna drog Donald Trump. Han vann stort med 60 % av rösterna. John Kasich kom två (25 %), medan främste utmanaren Ted Cruz bara blev trea (15 %).

Bland demokraterna vann (som väntat) Hillary Clinton, med 58 % av rösterna, medan Bernie Sanders fick 42 %. Detta betyder att Clinton stärkt sin ställning inför demokraternas konvent och det är nu ganska osannolikt att Sanders kan få majoritet där. Kampanjen fortsätter dock. Och det handlar om så mycket mer än att bli nominerad som presidentkandidat.

Observera att de flesta artiklarna i denna samling skrevs innan primärvalen i New York.

Se även: [Vänsterpress om de första primärvalen i USA 2016](#) (februari), [Vänsterpress om primärvalen i USA – mars 2016](#), [Vänsterpress om primärvalen i USA – slutet av mars 2016](#) och [Vänsterpress om primärvalen i USA – början av april 2016](#)

Martin Fahlgren 22/4 2016

Innehåll

Aftonbladet	1
<i>Sanders kampanj har redan vunnit</i>	1
Arbetarmakt	4
<i>Presidentvalet i USA: Kamp för nytt arbetarparti är det "minst dåliga" alternativet</i>	4
Internationalen	14
<i>New York: "Den här rörelsen går bortom Bernie"</i>	14
<i>USA kan bli fantastiskt</i>	22
Proletären	23
<i>Misstro mot kapitalets kandidater i USA</i>	23
<i>Bernie Sanders – socialist?</i>	27

Aftonbladet

Sanders kampanj har redan vunnit

Lars Henriksson

Aftonbladet 18/4 2016

Lars Henriksson träffar gräsrotterna som bygger den nya amerikanska arbetarrörelse

”TRUMP” glittrar det i våningshöga versaler från en skyskrapa, just där Chicagos Magnificent Mile börjar. En övertydlig bild av hur pengar och politik smält samman i USA.

Men det är inte en bisarr miljardär som gör årets valkampanj unik utan hans absoluta motpol, den osannolike senator **Bernie Sanders**.

När jag såg honom senast, i Detroit 1993, hade han nyss återvalts som oberoende kongressledamot – den förste på 40 år – kring krav på radikala välfärdsreformer. Envetet på kollisionskurs med den politiska och ekonomiska eliten förblev denne kongressman från ”Folkrepubliken Vermont” länge en udda krumelur i marginalen och om någon för ett år sedan sagt att en socialist skulle finnas med i striden om Vita Huset hade det möjligen låtit som en kul inledning till en skröna om alternativa framtider.

Men när han nu står framför mig igen, en måndagskväll i Milwaukee, är han i händelsernas centrum. Inför Demokraternas konvent i juni och möjligen – tanken svindlar – höstens presidentval.

Isvindar sveper in från Lake Michigan och ingen dröjer i onödan utanför anläggningen. En av de ungdomar som dirigerar publiken efter metalldetektorerna är **Daniel Ericksen** från Detroit. Så här års i fjol hade han inte hört talas om Bernie Sanders, nu har han tagit en vecka ledigt för att volontärjobba.

– En kompis berättade att Bernie ställde upp och när jag kollade upp honom på nätet stod han för mycket av det jag tycker. Särskilt i klimatfrågan. Republikanerna erkänner knappt problemet och Hillary har bara löst prat att komma med. Bernie har verkliga förslag på koldioxidskatt och annat som måste till.

Kvällens möte är inte något av de stora evenemangen, bara ett i raden av vardagsmöten där Sanders håller samma tal som oräkneliga gånger innan. Om skammen att världens rikaste nation inte förmår ge sitt folk sjukvård, sina unga utbildning, sina arbetare anständiga löner och hur en allt rikare penningararistokrati köpt det politiska systemet. Men framför allt, att verklig förändring aldrig sker uppifrån och ner.

Att allt som betytt något för arbetande människor har krävt massrörelser: slaveriets avskaffande, reglerade arbetstider, kvinnlig rösträtt, de svartas medborgarrätt, homosexuellas möjlighet att gifta sig. Eller det färskaste exemplet: den fördubbling av minimilönen till 15 dollar som nu drivs genom i stat efter stat genom facklig kamp.

Och här finns en djup motsägelse i Bernie-fenomenet. Succén för budskapet om att förändra samhället genom folk rörelser sker efter årtionden av kräftgång för arbetarklassens viktigaste sammanslutningar, fackföreningarna, i den privata sektorn ligger organisationsgraden på 1800-talsnivå, sex procent.

USA var det enda industriland där arbetarklassen aldrig lyckades formera sig som självständig politisk kraft under 1900-talet, i stället har de fackliga ledarna haft ett affärsmässigt förhållande till framför allt Demokraterna och många hoppas nu att Bernie ska bli en genväg till oberoende organisering.

De flesta centrala fack stödjer närmast automatiskt den demokratiska partiapparaten kandidat. Lokala avdelningar och hela förbund som frågat sina medlemmar har dock slutit upp bakom Sanders vilket lett till att centralorganisationen AFL/CIO inte kunnat stödja Clinton. Avgörande för denna viktiga framgång för Berniekampanjen var det oberoende nätverket Labor for Bernie vars konferens jag besöker i Chicago.

Från alla jag talar med där, bilarbetare från Illinois, sjuksköterskor från Minnesota, brevbärare från New York och elektriker från Indiana hör jag samma sak: I alla år har våra fackliga ledare uppmanat oss att rösta på kandidater för att hindra att någon ännu värre bli vald. Nu har vi för första gången någon vi kan stödja som är helt på vår sida.

Rand Wilson är frontfigur i nätverket och har arbetat med facklig organisering i över trettio år, nu för offentligfacket SEUI i Boston.

– Vi har inte gjort oss förtjänta av Bernie, säger han halvt på skämt. Frustrationen och missnöjet är djupt men vänstern och arbetarrörelsen har inte lyckats samordna motståndet. Då dyker den här chansen upp och samlar stora delar av de rörelser som finns. På så sätt är hans kandidatur en skänk från ovan.

Samtidigt berättar han att Berniekampanjen inte dök upp ur tomma intet, Occupyrörelsens paroll ”Vi är de 99 procenten” som fångade bitterheten mot eliten efter krisen 2008 ekar starkt i Sanders kampanj. Tiden var helt enkelt mogen för Sanders politik. Långt innan han annonserade sin kandidatur åkte Sanders USA runt, inget ovanligt för en senator om verkar ha deltagit i varenda större demonstration och strejkvakt sedan 60-talet. Men nu hade han också med sig frågan om han borde ställa upp i presidentvalet.

- Run, Bernie. Run, blev vårt svar, berättar Rand.

Bland Labor for Bernie-folket understryker alla nödvändigheten av att bygga en rörelse som bär även efter valet. Frågan är bara hur.

– Vi gör redan det, menar Rand Wilson. Vi har tusentals kontakter i lokala fack som kommer att fortsätta vara politiskt aktiva. Vi kan göra som Teapartyrörelsen, nominera kandidater i lokala skolstyrelser, stadsfullmäktige och delstater. Det pågår redan.

I den dystra fackliga bilden är Chicagos lärarfack, CTU, ett lysande undantag. Sedan gräsrotsrörelsen CORE erövrade ledningen har den utmärkt sig genom sin kamp både för medlemmarnas rättigheter och mot privatiseringar och nedskärningar i skolan.

På en servering med sydstatsmat i stadens fattiga, södra del har jag har stämt möte med **Margo Murray**, speciallärare med ett år kvar till pensionen och styrelsemedlem i CTU. Hon är sen, dagen efter ska de strejka, mycket ska organiseras och jag får äta min catfish ensam.

– Det viktiga med Bernie att han inte bara säger ”rösta på mig, lita på mig”, säger Margo när hon kommer med bilen full av strejkplakat. Han talar om att det måste till en massrörelse om det ska bli någon verklig förändring. Sådana politiker som Hillary tar emot pengar från storföretagen. Då står de också i skuld till dem.

– När jag diskuterar med mina kollegor är den vanligaste frågan: Vad säger han om privatiseringarna? Och där är han till hundra procent på samma sida som oss.

– Vårt centrala fack stödjer Clinton. Vår grupp, CORE, stödjer Bernie, förklarar Margo men i

CTU har vi beslutat att inte uttala oss för någon kandidat. Vi står mitt i en hård facklig strid och det är viktigt att inte splittra medlemmarna.

I samma fack men i andra ändan, av staden och sitt yrkesliv, befinner sig den unga skolkuratoren **Emily Penn**. Hon drogs in det fackliga arbetet 2012 av den framgångsrika strejk som blev den nya CTU-ledningens eldprov.

Emily kan inte riktigt minnas när hon först hörde om Bernie, bara att det var rätt nyligen.

– Någon kompis pratade om honom i höstas och när jag kollade upp honom på nätet kände jag att det var mig han talade till. Bernie har media mot sig, inte bara högerkanalerna utan även de så kallade liberala som från början förklarar honom omöjlig. Sociala media har gjort det möjligt att kringgå TV och tidningar. Men hans genomslag beror självklart inte på internet utan på att Bernie sätter ord på något som väldigt många av oss känner.

Hon är ingen superaktivist, pratar med vänner och kollegor, bär Bernieknappar och pratat i telefon med potentiella väljare. Eftersom hon kommer från Kentucky har hon ringt en hel del till denna rätt konservativa stat. Och även där syns förändringen.

– En gammal klasskamrat till mig som suttit i stadsfullmäktige ställer nu upp till delstatens senat på ett program som liknar Bernies.

När hon tar farväl, denna propra socialarbetare, är det med Bernies främsta slagord: Vi behöver en politisk revolution!

Tal om socialism och revolution till trots handlar Sanders politik mer om jämlikhet och välfärdsreformer än att ta makten från kapitalet. Han går till storms mot banker och stora företag men förstatliganden eller kontroll över produktionen saknas i hans program och hans revolution syftar mest på behovet av att befria politiken från den styrande penningoligarkin. Men bara det faktum att Sanders gjort det möjligt att säga ordet socialist högt och skapat en massrörelse kring sitt välfärdsprogram har i sig ändrat det politiska klimatet, inte bara i USA.

Kan en radikal politik få brett folkligt stöd i denna kapitalismens högborg, hur skulle då inte möjligheterna se ut där sådana traditioner är betydligt djupare? Märkligt nog tycks den svenska socialdemokratin, som 2008 lade stora resurser på att studera och stötta **Hillary Clinton**, inte bry sig om att en socialdemokrat väcker en våg av entusiasm i världens mäktigaste land. Påminner man Bernie allt för mycket om en folkligt radikal tradition de vill kapa trossarna till?

Mötet i Milwaukee är slut och publiken lämnar lokalen medan det unga bandet spelar **Woody Guthrie's** alternativa nationalsång, *This Land is Your Land*.

När Sanders går upp och sjunger med från scenen är det som om sången vore skriven just för detta tillfälle. Dagen efter ska han slå Clinton här i Wisconsin och hålla det osannolika hoppet levande. Oavsett hur valet går kommer tiotusentals unga människor ha fått sina första politiska erfarenheter, miljoner röstat på en socialist och utanför strålkastarljuset pågår ett politiskt organisationsarbete som ingen vet hur det kommer att sluta.

Arbetarmakt

Presidentvalet i USA: Kamp för nytt arbetarparti är det "minst dåliga" alternativet

Svante Persson

Arbetarmakt 18/4 2016

Vi måste tala om sanningen för arbetarna, då kommer vi att vinna de bästa elementen. Huruvida dessa bästa element kommer att kunna leda arbetarklassen, leda den till makten, vet jag inte. Jag hoppas att de kan göra det, men jag kan inte lämna några garantier. Men även i värsta fall, om arbetarklassen inte lyckas mobilisera sin intelligens och styrka för den socialistiska revolutionen i tillräckligt hög grad – även i värsta fall, om denna arbetarklass blir fascismens offer, kommer de bästa elementen att säga: "Det här partiet varnade oss; det var ett bra parti." Och en stor tradition kommer att leva vidare i arbetarklassen.

– Leo Trotskij, *De amerikanska arbetarnas politiska tröghet*, 1938

Efter åtta år under Obama, som kom till makten med löften om "förändring", "hopp" och en påstått progressiv agenda, hålls presidentval återigen i USA i höst. De två borgerliga partier som turas om vid den politiska makten i landet, Demokraterna och Republikanerna, utser genom så kallade primärval vilka kandidater som ska representera dem i valet.

Republikanernas primärval har rönt störst uppmärksamhet, i och med att partielitens föredragna kandidater en efter en fallit ifrån till förmån för den högerkristne Tea party-favoriten Ted Cruz och, framför allt, den oberäknelige extremhögerkandidaten Donald Trump.

Men även på Demokraternas sida har väljarkårens besvikelse på det som brukar kallas det "politiska etablissemanget" blivit tydlig. Partiets självklara kandidat i tronföljden skulle vara Hillary Clinton, men hon har, med överraskande styrka, utmanats av senatorn Bernie Sanders, som kallar sig socialist. Sanders kampanj har vunnit stöd hos många inom vänstern, i USA men även i Europa och Sverige. Vad står Bernie Sanders för, och bör revolutionära socialister ge hans presidentvalskampanj sitt stöd?

Många betraktar Bernie Sanders presidentvalskampanj som en fortsättning på, eller återuppvaknandet av, Occupy-rörelsen. En stor del av de unga aktivister som utgör Sanders stora stab av hårt arbetande, ideella kampanjarbetare och aktivister i landet har just en bakgrund i Occupy-rörelsen, eller fick sitt politiska uppvaknande där. Därför är det värt att först påminna sig om Occupy-rörelsens uppgång och fall.

Occupy uppstod 2011, när det efter några år med Obama blev tydligt för allt fler, särskilt unga, att de löften han utställt om ”förändring” och ett nytt sätt att föra politik på i själva verket dolde samma gamla agenda. Finanskrisen visade med all önskvärd tydlighet på att valet av Obama ingalunda förändrat maktbalansen i det amerikanska samhället, eller i världen. Medan staten räddade banker på löpande band verkade de stora kapitalägarna obekymrat fortsätta sina liv i lyx. Många av Obamas utrikespolitiska löften strandade i konflikter med Republikanerna, och medan han tilldelades Nobels fredspris massakrerade hans drönare tusentals i Mellanöstern och Asien.

Myndigheternas passivitet inför finanssektorns ohejdade profitjakt, bristen på ett arbetarparti där kampen kunde ha kanaliseras, kombinerat med inspirationen från den arabiska våren och rörelser som *indignados* i Spanien, ledde sammantaget till Occupy-rörelsens uppkomst. Det som började som en ockupation vid Wall Street i New York, under parollen ”we are the 99%”, spred sig likt en löpeld över USA och, i viss mån, hela världen.

Obama tvingades i ord att stödja vissa av Occupy-rörelsens krav, men eftersom rörelsen aldrig förde fram en egen politisk ledning som kunde utmana Demokraternas väloljade partiapparat och föra kampen framåt kontinuerligt, och därmed aldrig presenterade ett verkligt politiskt alternativ, dog protesterna ut. Den decentraliserade och ”demokratiska” struktur som Occupy-rörelsen byggde på ledde i slutändan till att rörelsen bara blev en kritiker, och aldrig ett alternativ. Occupy fragmenterades och ebbade ur. Till kände sig många som deltagit i Occupy-protesterna tvingade att stödja Obama som det ”minst dåliga” verkliga alternativet vid presidentvalet 2012.

Bernie Sanders socialism

In kommer alltså, några år senare, Bernie Sanders, som under sin politiska karriär utan tvekan har stått för en rad bra åsikter i viktiga frågor. Han är bland annat känd för sitt motstånd mot George W. Bushs repressiva ”anti-terror”-lagar, och har också motsatt sig de skattesänkningar för arbetsköpare och högavlönade som Obama och Republikanerna genomdrivit. Sanders motsätter sig frihandelsavtalet TTIP och talar sig varm för fackliga rättigheter. Paroller om att ”ta tillbaka landet från miljardärerna”, ”för en politisk revolution mot etablissemangen” känns som hämtade ur Occupy-rörelsen, liksom Sanders ofta citerade talepunkt om att ”något är allvarligt fel när den rikaste tiondelen av de rikaste en procenten äger nästan lika mycket som de 90 procenten i botten.”

Sanders säger sig alltså även vara socialist – men med det menar han inte vad marxister vanligen tänker på med ordet. Journalisten Harry Jaffe, som skrivit den Sanders-vänliga biografien *Why Bernie Sanders Matters*, förklarar det så här: ”Bernie Sanders är inte någon socialist: socialismen är hans varumärke, men han är demokrat på alla sätt. (...) Han står inte ens för den demokratiska socialism som praktiserats i Skandinavien.”¹

När Sanders själv har ombetts definiera vad ”socialism” står för har han också varit tydlig med sin syn: det har inte med kapitalismens avskaffande att göra, säger han. ”Staten ska inte ta över matbutiken på hörnet eller äga produktionsmedlen”.² Demokratisk socialism handlar istället om att ”upprätthålla den starka entreprenörsanda vi har i det här landet och att fortsätta skapa ett välstånd, men att se till att detta välstånd fördelas mer rättvist än i nuläget.” ”En snällare, mer försiktig kapitalism, med andra ord”, slår Sanders-biografen Jaffe fast.³ Sanders ekonomiska politik passar väl in i en demokratisk, borgerlig amerikansk tradition i stil med 30-talspresidenten Franklin D. Roosevelts *New Deal* (”den nya given”, där lågkonjunkturen

¹ [Bernie Sanders is no socialist: Socialism is his brand, but he's a Democrat in every way but name](#), *Salon*, 2016-01-16

² Ibid.

³ Ibid.

efter börskraschen 1929 skulle bekämpas med reformer), men har alltså lite att göra med vad vi känner som socialism.

Sanders ekonomiska program bygger även på keynesianismen: socialdemokratiska partier bekämpade löne- och klasskillnader genom progressiv beskattning riktad mot överklassen och storföretagen, och använde sedan skatteintäkterna i statliga projekt som skapade arbetstillfällena, skattefinansierad högre utbildning, sjukvård, ett socialt skyddsnet och så vidare. Nedgångar och kriser i den kapitalistiska ekonomin skulle hanteras genom offentliga investeringar. Programmet är med andra ord inget nytt, utan bara en variant av det system som fanns i Sverige, Europa och till och med USA fram till de nyliberala angreppen tog vid på 80-talet.

Sanders har fått uppmärksamhet för sina ställningstaganden i frågor som rasistisk diskriminering, invandrades rättigheter, i kvinnofrågan och gällande hbt-personer. Han driver de här frågorna hårdare än någon annan kandidat, men hans ståndpunkter är i slutändan bara en något mer förfinad version av den identitetspolitik som hjälpt Demokraterna att vinna val sedan 60-talet.

Sanders om imperialismen

På det utrikespolitiska området får Sanders politik sitt mest tydliga uttryck.

Han står till vänster i den amerikanska borgerligheten, och har inte stått bakom alla imperialistiska krig. Han har dock stött krigen i Kosovo och Afghanistan och står mestadels bakom den sionistiska bosättarstaten i Israel, liksom huvuddelen av den amerikanska imperialismen. ("Ingen annan presidentkandidat är en starkare garant för Israels rätt att existera i frihet, fred och säkerhet", som en talesperson för hans kampanj uttryckte det.⁴) Som senator i delstaten Vermont var han med om att ta krigsindustrin dit⁵, och han har fått uppmärksamhet för att ha stått bakom utvecklingen av Lockheed Martins stridsplan F-35 Lightning II, som med en kostnad på flera biljoner dollar (!) beräknas bli ett av den amerikanska imperialismens dyraste vapenprojekt någonsin.⁶ På sin kampanjhemsida uttrycker han det tydligt: "Som president och överbefälhavare kommer jag att försvara det här landet, dess befolkning och USA:s strategiska intressen."⁷ Eftersom det huvudsakliga "amerikanska intresset" i världen handlar om att upprätthålla USA:s militära och ekonomiska dominans är det svårt att se hur Sanders skulle kunna motstå att ta till vapen när det alternativet framhålls som avgörande för amerikanska intressen. I sitt stöd för den amerikanska borgerlighetens internationella anspråk påminner han om de socialister i Andra Internationalen som stödde "sin" respektive borgerlighet vid första världskrigets utbrott.

⁴ [Bernie Sanders clarifies statements on 2014 Gaza war after speaking to ADL](#), *Jerusalem Post*, 2016-04-08

⁵ [Bernie Sanders Loves This \\$1 Trillion War Machine](#), *Daily Beast*, 2016-02-09

⁶ [Sanders' Position On The F-35 Contradicts His Views On Defense Spending](#), *Task & Purpose*, 2016-01-14,

⁷ [War and Peace](#), Bernie Sanders kampanjhemsida

Socialistiska partiets veckotidning *Internationaalen* känner "the Bern"

Socialistiska partiet

Vänsterpartiets ledare Jonas Sjöstedt har som bekant uttalat sig positivt om Sanders presidentvals-kampanj, och rentav mött Bernie Sanders i USA. Sjöstedt menar att Sanders står för ett USA där man "tar den amerikanska drömmen om att alla ska få chansen på allvar. Det progressiva USA. Det är det USA som jag ser speglas i Bernie Sanders kampanj för att bli vald till president" och påpekar att Sanders budskap "när grupper som Demokraterna har haft svårt att nå."⁸ Vad säger andra svenska vänsterorganisationer om Sanders-kampanjen?

Socialistiska partiet (SP), svensk sektion av Fjärde Internationaalen (Förenade sekretariatet), har i partiorganet *Internationaalen* skrivit utförligt om Sanders-kampanjen, och följt det borgerliga Demokratiska partiets primärvalskampanj med en entusiasm och en serie artiklar som närmast kan liknas vid sportkommentarer – nästan varje primärval har refererats in i detalj. Så vad är det man säger om Sanders och hans kampanj?

Sanders beskrivs som en "folkets president som vill förändra det politiska landskapet i grunden", som vill skapa "ett USA för folket", och hans mobilisering som "en förening av parlamentarisk och utomparlamentarisk kamp som vi egentligen inte har sett i USA från vänsterhåll sedan 30-talet"⁹:

För den som vill rösta på Demokraterna finns det i det här valet bara två kandidater. Den ena är det politiska etablissemangets och storkapitalets, den andre är folkets.¹⁰

Uppskattande citeras en demokratisk före detta minister som beskriver Sanders program som

⁸ [Bernie Sanders står för det USA jag gillar](#), *Expressen*, 2016-02-01

⁹ [Presidentvalet i USA: Ödestimma för Sanders i Iowa](#), *Internationaalen* nr 4/2016

¹⁰ *Ibid.*

en ”politisk gräsrotsrevolution med syfte att återfå kontrollen över vår demokrati och ekonomi.”¹¹ Sanders står för ”radikal ekonomisk förändring”¹², kan ”gå längre i socialistisk utveckling än någon av oss kanske vågar hoppas”, och hans ”politiska revolution (..) bygger inte på honom som person, den bygger på folkets mobilisering”.¹³ Han ”kommer att kunna använda sig av massrörelsen för att få igenom sina förslag”.¹⁴ Hillary Clinton ”tror på det gamla systemet. Han tror på ett nytt.”¹⁵ Väljarna anser att Sanders ”är det mest ärliga och medmänskliga kandidaten”.¹⁶ Rörelsen kring Sanders ”fortsätter, oavsett hur det går i valet”¹⁷ och är ”ett uppror med krav på verklig förändring och med syfte att ändra den politiska och sociala ordningen i landet. Det är en politisk revolution.”¹⁸

Förslagen om att Sanders borde bryta med det borgerliga Demokratiska partiet och ställa upp som oberoende kandidat avvisas i *Internationalen*:

Innan Bernie Sanders senaste segrar var det en hel del gräsrotsaktivister som tyckte att han skulle ställa upp som oberoende kandidat istället, möjligen för Green Party. Det finns många anledningar till varför det inte är en god idé. Dels skulle det innebära ett svek mot alla människor inom Demokraterna som upplever att de äntligen fått en presidentkandidat som står för deras politiska principer och ideal. Det riskerar också att sätta Bernie Sanders i en omöjlig position där han inte kan vinna utan istället gör en Ralph Nader genom att ta så pass många röster från Clinton att hon förlorar mot Trump.¹⁹

Demokraterna kan istället ”förändras i grunden”, menar man:

Demokraterna har egentligen inte varit ett parti för USA:s fattiga befolkning sedan Franklin D. Roosevelt. Skulle partiet gå tillbaka till dessa rötter med draghjälp från gräsrotskampanjen för ett ekonomiskt jämlikt USA, skulle det inte bara förändra partiet i grunden, utan hela USA.²⁰

Endast i en *Internationalen*-artikel under 2016, av Dianne Feeley, en amerikansk anhängare av Fjärde Internationalen, lyfts kritik mot Sanders fram. Det slås fast att ”Sanders kritiserar systemet och föreslår begränsade men viktiga reformer, men det vore fel att kalla honom anti-kapitalist.” Det erkänns att Sanders stödjer krigföringen med drönare och att han är tyst om USA:s allierades brott i Saudiarabien, Turkiet, och Egypten, att han står bakom USA:s politik i Mellanöstern och stödjer Israel. Artikelnen manar ändå till stöd för Sanders-kampanjen.²¹

Rättvisepartiet Socialisterna

Inför presidentvalet 2012 rapporterade Rättvisepartiet Socialisternas (RS) utsände att många ”känner revanschlust mot det politiska tvåpartisystemet”, och att ”valet mellan de två, såväl som mellan Demokraterna och Republikanerna, är ett val mellan pest och kolera”. Man menade att många genomskådat ”såväl Obama som det nuvarande tvåpartisystemet. De är inte bara kritiska till kapitalismen utan vill avskaffa systemet – och de söker nya politiska alternativ.”²² Det ”nya politiska alternativ” RS’ internationella organisation CWI manade den amerikanska arbetarklassen att stödja blev då, 2012, det borgerliga Green Party – ett parti som enligt CWI själva ”varken ser kapitalismen som det centrala problemet eller grundar sig på

¹¹ Ibid.

¹² [Folket eller eliten – spänningen stiger i det amerikanska primärvalet](#), *Internationalen* nr 8/2016

¹³ Presidentvalet i USA: Ödestimma för Sanders i Iowa

¹⁴ [Så mycket mer än en våt dröm för ”skäggradikaler”](#), *Internationalen* nr 5/2016

¹⁵ [Jordskredsseger för Bernie Sanders](#), *Internationalen* nr 6/2016

¹⁶ [USA: Sanders seger i Michigan kan spegla resten av valet](#), *Internationalen* nr 10/2016

¹⁷ [Vad som än händer nu så är det rörelsen som räknas](#), *Internationalen* nr 11/2016

¹⁸ [Räkna inte ut Bernie](#), *Internationalen* nr 13/2016

¹⁹ Ibid.

²⁰ Så mycket mer än en våt dröm för ”skäggradikaler”

²¹ [Sanders syresätter arbetarrörelsen](#), *Internationalen* nr 6/2016

²² [Och valets vinnare är... Wall Street](#), *Offensiv*, 2015-10-31

arbetarklassen”.²³

2013 valdes Kshama Sawant, medlem i RS’ amerikanska systergrupp Socialist Alternative, in i Seattles kommunfullmäktige, som första socialist på en sådan position på årtionden. Inför årets presidentval har Sawant, Socialist Alternative och CWI gett sitt stöd till Bernie Sanders kampanj. Så här sa Sawant vid ett massmöte till stöd för Sanders:

Bernies kampanj handlar om att kämpa emot och att bryta med storbolagspolitiken. (..) Storbolagen måste tas över och ägas demokratiskt av staten. Det är demokratisk socialism! (..) Vi behöver ett nytt parti för de 99 procenten. (..) Jag vill känna the Bern i November – är ni med mig?²⁴

I en längre artikel, publicerad i partiorganet *Offensiv* i januari, utvecklar CWI-ledaren Peter Taffee organisationens inställning till Sanders:

[Sanders] uppmaning till en ”politisk revolution” mot Wall Street har vunnit ett stort gehör bland arbetare och medelklassen, med tiotusentals som deltar på hans massmöten. Däremot behövs det inte bara en politisk, utan också en ekonomisk och social revolution om arbetares och medelklassens liv verkligen ska förändras till det bättre. (..) Socialist Alternative har gett kritiskt stöd till Sanders kampanj under primärvalen, men har också uppmanat honom att bryta med det kapitalistiska Demokraterna, som är helt i Wall Streets och företagens händer – som Sanders själv så öppet har fördömt. Dock är det inte troligt att Sanders vinner valet till att bli presidentkandidat för Demokraterna. Hillary Clinton, som leder det loppet, försöker nu demagogiskt att distansera sig från Wall Street, men hon representerar miljonärs- och miljardärsklassen. Tiden är inte bara mogen, den är övermogen för att lansera ett självständigt massradikalt vänsterparti för att erbjuda ett verkligt alternativ till det diskrediterade kapitalistiska tvåpartisystemet i USA.²⁵

I februari frågar sig *Offensiv* hur socialistisk Sanders är – och förklarar varför man stödjer hans kandidatur:

RS systerorganisation i USA, Socialist Alternative, har trots sin tydliga kritik mot [att Sanders lovat att inte gå vidare som oberoende kandidat om han inte blir Demokraternas kandidat] och inte minst flera av hans utrikespolitiska ställningstaganden valt att aktivt stödja Bernie Sanders. (..) Sanders har lyckats bli landets mest uppmärksammade talesperson för de 99 procenten mot de en procent rikaste. (..) På frågan om varför han kallar sig socialist svarade han att ”demokratisk socialism handlar om att det är omoraliskt och fel att de en procent rikaste i landet äger lika mycket som de fattigaste 90 procenten.” (..) Socialist Alternative är tydliga i sin kritik av Sanders svagheter, särskilt inom utrikespolitiken och när det gäller statens kärna, som polis, militär och övervakningssamhälle.²⁶

Man kan för det första fråga sig vad Socialist Alternatives kritik mot Sanders syn på ”polis och militär” gäller. Kshama Sawant har visserligen kritiserat polisen i Seattle, men istället för att uppmana till att ersätta den rasistiska snuten med en alternativ ordningsmakt kontrollerad av arbetarklassen manar hon till en ”reformerad” polismakt som kommer ”närmare” de huvudsakligen fattiga områden som är mest utsatta för polisvåld. Sawant beklagar en ”ineffektiv” polismakt och till och med att ”för få poliser finns ute på gatorna”. Den synen på statens repressiva kärna borde ge en antydning om hur ”tydlig” kritiken kan bli i den frågan.²⁷

Socialist Alternatives metod är alltså att kritisera Sanders ”lojalitetsförklaring” med Demokraterna, det vill säga att han ställer upp som kandidat för ett borgerligt parti, men att samtidigt kasta sig in i hans kampanj ”med hull och hår”. Det för att nå en större publik med ett budskap om att ”en politisk revolution inte kan segra utan ett nytt, oberoende, massbaserat

²³ [US elections: And the winner is... Wall Street!](#), *The Socialist*, 2012-10-17

²⁴ [Video: Socialist Kshama Sawant speaks at Bernie Sanders mass rally](#), Socialist Alternative, 2016-03-27

²⁵ [Krishärjad kapitalism kommer att möta ökat motstånd](#), *Offensiv*, 2016-01-14

²⁶ Hur socialistisk är Bernie Sanders?, *Offensiv*, 2016-02-04

²⁷ [Video: Kshama Sawant's remarks on the confirmation of Seattle's police chief](#), Socialist Alternative, 2014-06-

och socialistiskt parti för arbetare, fattiga och de 99 procenten”.²⁸ Väljarmobiliseringen till det Demokratiska partiet kan ”lägga en grund för många att lämna det Demokratiska partiets omloppsbanan”, påstår man, och menar att det vore ett misstag ”att avstå eller kritisera från åskådarplats”.²⁹ I en intervju med en RS-aktivist berättar två CWI-anhängare i USA att de ”uppmuntrar människor att bli aktiva för Sanders program, men för att programmet ska bli verklighet behövs ett tredje parti, som kämpar för arbetare och är oberoende av de miljardärer som kontrollerar både demokraterna och republikanerna.”³⁰

Vid Rött Forum/Motståndforum, som anordnades i Stockholm i mars, deltog den amerikanske CWI-anhängaren Calvin Priest, som även är aktiv i Sanders-kampanjen. Priest förklarade att Sanders budskap handlar om ”en ny typ av politik som konfronterar miljardärsklassen” och berättade i *Offensiv* vad Socialist Alternatives arbete med Sanders-kampanjen innebär:

Vi vill hjälpa till med att aktivera så många människor som vi kan och koppla detta till perspektivet om att bygga ett nytt parti för de 99 procenten som kan omvandla vårt samhälle. Medan Sanders själv upprätthåller den felaktiga uppfattningen att det Demokratiska partiet kan omvandlas, visar Bernie-kampanjen att det finns potential att bygga vårt eget parti oberoende av storföretagen och deras två partier.³¹

I en senare artikel förklarar *Offensiv* återigen att ett ”nytt parti för de 99 procenten” måste grundas, och att Sanders har ett ”politiskt ansvar” att driva sin kampanj vidare som oberoende kandidat om han inte utses till Demokraternas kandidat, eftersom han skulle ha en bättre chans mot Donald Trump än Hillary Clinton har. Om Sanders inte vill göra det föreslår RS att han skulle kunna ”undersöka möjligheten till att i alla fall ställa upp i alla de så kallat ‘säkra’ stater som antingen kommer att vinnas av Demokratiska eller Republikanska kandidater”.³²

Marxister och borgerliga val

Som revolutionära socialister vet vi att parlamentariska val i borgerliga stater är långt ifrån så ”fria” och ”demokratiska” som den härskande klassen framställer det som. Detta är särskilt tydligt i USA, där en valseger så uppenbart handlar om hur mycket ekonomiska bidrag de respektive kandidaterna kan få av representanter för kapitalets olika fraktioner, eller hur de hårt styrda, borgerliga medierna väljer att vinkla kandidaternas budskap och kampanjer. Men givetvis betyder det inte att marxister i princip bör avstå från att delta i val. Vid valrörelser dras ungdomar och hela den organiserade arbetarrörelsen in i en politisk diskussion: vem ska styra landet? Hur bör det styras? Där måste revolutionärer finnas med, ingripa och om möjligt ställa upp med egna arbetarkandidater.

Sanders krav på en minimilön om 15 dollar i timmen, kostnadsfri högskoleutbildning, en kraftigt ökad beskattning av de rika och en utökning av den offentliga sektorn, och så vidare, har väckt stor entusiasm och är självklart något revolutionärer måste stödja. Att tiotusentals amerikaner mobiliseras för ”socialistiska” krav och idéer för första gången sedan Occupy-rörelsen är även det något som arbetarrörelsen och den radikala vänstern måste förhålla sig aktivt till. Amerikanska socialister bör argumentera för att driva igenom kraven genom massmobiliseringar och arbetarklassens organiserade styrka – oavsett hur det går för Sanders kampanj och, om nödvändigt, i direkt konflikt med Demokraterna.

Som vi har visat vill Sanders genomföra vissa, begränsade reformer av det amerikanska kapitalistiska systemet. Men att säga detta, och att stödja vissa av hans krav, är något annat än

²⁸ ”Hur socialistisk är Bernie Sanders?”

²⁹ Ibid.

³⁰ USA: ”Behövs ett tredje parti som kämpar för arbetarna”, *Offensiv*, 2016-02-04

³¹ [Socialist från USA till Sverige den 18-19 mars](#), *Offensiv*, 2016-03-03

³² [Bernie Sanders skakar om USA](#), *Offensiv*, 2016-03-11

att inför arbetarklassen påstå att Sanders är ”folkets kandidat”, att han står för ett ”nytt politiskt system” eller ”förändring i grunden”. Det är självbedrägeri och, än värre, att så illusioner bland arbetarväljare (eller den svenska vänstern) om vad Sanders-kampanjen egentligen står för eller kan betyda. Sanders står inte för en ”politisk revolution” (ett begrepp som för trotskister betyder något helt annat). Han står för vissa positiva reformer, men står också bakom ”amerikanska intressen i världen”, krigsindustrin och har stött ett flertal imperialistiska interventioner. Det amerikanska storkapitalet, som har den avgörande makten i landet, sitter ohotat även om en president Sanders skulle tåga in i Vita huset.

För marxister avgörs inte politiska partiers karaktär i slutändan av deras ledare eller propaganda, utan av vilka sociala krafter som står bakom dem. Demokraterna och Republikanerna representerar båda intressen hos olika fraktioner av det amerikanska kapitalet. Sanders har alltså – vilket både SP och RS noterar – valt att ställa upp som kandidat för Demokraterna. Därmed har han, om det måste vi vara tydliga, förbrukat alla anspråk på att vara en ”oberoende” kandidat.

Som Obama-administrationen har visat förändrar inte Demokraterna på något sätt den amerikanska kapitalismens karaktär. De må framställa sig som mer ”humana” än Republikanerna, men de är i grunden, alltså till sin klasskaraktär, ett öppet borgerligt parti – med facken som påhäng när det passar. Deras klassbas och förhållande till den organiserade arbetarrörelsen är i grunden annorlunda än till exempel de svenska Socialdemokraternas, som i dag för en borgerlig politik men som växte fram ur den organiserade arbetarrörelsen och än i dag är sammanvuxen med den. Demokraterna har däremot aldrig, som *Internationalen* påstår, varit något ”parti för USA:s fattiga befolkning” och kan inte mer än Moderaterna ”förändras i grunden” med mindre än att de slås sönder till förmån för ett genuint arbetarparti. Den synen på Demokraterna är en grav och oroande missuppfattning, liksom tron på att 30-talets *New Deal* på något sätt innebar en grundläggande systemförändring. Tvärt emot vad Sanders och *Internationalen* kan tro har det kapitalistiska systemet och den kapitalistiska ekonomin aldrig varit ”vår” – socialistisk kamp handlar inte om att ”återfå” kontrollen över den, utan om att ta kontrollen över ekonomin och om att *krossa* den borgerliga stat som styr den.

Fascinerande nog hävdar Socialistiska partiet dessutom att Sanders kampanj – som alltså helt inriktas på att ta fram honom som Demokraternas presidentvalskandidat, och sedan att stötta honom i detta val – bland annat handlar om ”utomparlamentarisk kamp”.

Behovet av klassoberoende

För socialister i USA blir alltså den viktigaste frågan arbetarklassens oberoende – behovet av att den amerikanska arbetarklassen liksom andra arbetare i världen bygger ett eget parti som kan stå för deras intressen. Det har varit en grundläggande princip i den socialistiska rörelsen sedan Marx och Engels dagar, och det är också i detta ljus man måste se Bernie Sanders kampanj. Visst har han fortfarande en chans att bli Demokraternas presidentkandidat, men det mesta tyder på att etablissemangets föredragna kandidat, Hillary Clinton, får den äran. Sanders funktion har istället varit, vilket Vänsterpartiets Jonas Sjöstedt (kanske utan att förstå det själv) erkänner, att ”nä grupper som Demokraterna annars har svårt att nå” – det vill säga, att åter legitimera Demokraterna för de många ungdomar, kvinnor, svarta och arbetare som efter Occupy- och Black lives matter-rörelserna börjat leta efter andra alternativ.

Det är värt att fundera på vad som kommer hända när, eller om, Bernie Sanders förlorar mot Clinton. Senast i början av april slog han återigen fast att han kommer att stötta Clinton och inte ställa upp mot henne om han inte blir partiets presidentkandidat. Istället kommer han, vilket också *Internationalen* uppskattande noterat, att falla till föga och inordna sig i ledet: ”Hillary är det minst dåliga alternativet.” Och där har vi det – den drängtjänst Sanders-kampanjen, vare sig han själv tänkt sig det eller inte, utför åt Demokraternas och det

amerikanska kapitalet: resterna av Occupy-rörelsen och det folkliga missnöjet över ökande klassklyftor, finanskris och en allt mer oåtkomlig politisk elit leds genom Sanders-kampanjen till slut – tillbaka in i fällan, tillbaka till Demokraterna. Det är ju det ”minst dåliga”.

Till skillnad från Socialistiska partiet manar Rättvisepartiet Socialisterna och deras amerikanska kamrater åtminstone snällt Sanders att bryta med Demokraterna. De vet mycket väl att så inte kommer att ske – vilket Sanders ju tydligt själv sagt – men kan ändå inte hålla sig från att ”med hull och hår” kasta sig in i hans kampanj. Planen är att först uppmana amerikanska arbetare att delta i det de själva kallar ”diskrediterade kapitalistiska tvåparti-system”, att rösta i Demokraternas primärvalsprocess och att där stödja Sanders, och att sedan, när Sanders inte står som partiets kandidat, förhoppningsvis stå redo att fånga upp besvikna Sanders-anhängare som inte vill stödja Clinton.

Problemet är bara att RS och CWI på vägen redan hjälpt Sanders att kanalisera in missnöjet tillbaka in i Demokraterna. De har under kampanjens gång hävdade att det som behövs är att ”storbolagen ska tas över av staten” och ett ”parti för de 99 procenten”. Marxister skulle snarare hävda att sann socialism – arbetarmakt – innebär en mycket bredare konfiskering av kapitalets tillgångar, inte enbart begränsad till ”storbolag”, och införandet av en planerad ekonomi. Och vad som behövs i USA är inte är ett parti för ”de 99 procenten” utan för och bestående av arbetarklassen, den enda klass som har makt att förändra samhället i grunden. Man ska naturligtvis förhålla sig till parollen om ”de 99 procenten”, men det vore ett misstag att tro att en sådan folkfront, som alltså skulle inkludera många kapitalister och personer i samhällets absoluta topp, är synonymt med ett arbetarparti. Risken är att de aktivister som CWI skickat in i Demokraterna hellre stannar där än att ännu en gång följa Kshama Sawant till ett borgerligt småparti som Green Party.

Det ”minst dåliga alternativet”

Men är inte det minst dåliga ändå mindre dåligt? Vore inte en president Sanders bättre än en president Trump?

Vid varje amerikanskt presidentval säger Demokraternas stödtrupper till vänster samma sak. Oavsett om det handlar om en Clinton, Kerry, Obama, Sanders eller – igen – Clinton, och oavsett om den mardrömslikt reaktionäre republikanske motkandidaten heter Dole, Bush, McCain, Romney, Cruz eller Trump sägs att den amerikanska arbetarklassen nog behöver ett eget parti, en egen röst, men att man just i *det här* valet, just eftersom det är så viktigt nu, måste stödja Demokraterna. Så skjuts den för arbetarrörelsen livsnödvändiga uppgiften att bygga ett nytt parti och en ny rörelse ännu fyra år på framtiden.

Det är i sådana tider marxister måste utnyttja sin analys av historien, sitt politiska program och sin metod för att se längre än till dagsfrågorna och, oavsett hur svårt det kan vara i stunden, tålmodigt och ärligt förklara vad som verkligen behövs för att förändra samhället. Kommunisterna måste säga som det är till arbetarklassen: det avgörande är inte vilken borgerlig politiker som står för den ”snällaste” formen av kapitalism, utan på vilket sätt man kan bygga det arbetarparti som så uppenbart behövs i USA.

Att, liksom Vänsterpartiet och SP:s och RS amerikanska kamrater³³, uppmana arbetarklassen att ge sitt stöd och lägga energi bakom att få Sanders vald kan *möjligen* resultera i en mindre

³³ Värt att notera är att det här inte är första gången som Socialistiska partiet eller dess internationella organisation, Fjärde Internationalen (Förenade sekretariatet), kastar klassoberoendet på soptippen för att sända de arbetare som lyssnar på dem i famnen på ett ”mindre dåligt” borgerligt alternativ. I det franska presidentvalet 2002 uppmanade till exempel SP:s franska kamrater i Ligue communiste révolutionnaire – Förenade sekretariatets då starkaste sektion – franska arbetare att rösta på den ärkekonservervative Jacques Chirac, som ett ”mindre dåligt” alternativ till Jean-Marie Le Pen. Se t.ex. [The New Anticapitalist Party in France: a historic opportunity](#), Förbundet för Femte Internationalen, 2009-07-30.

dålig presidentkandidat (och, än mindre troligt, en mindre dålig president), men kommer *garanterat* leda till att man sår illusioner om hur man når förändring i USA, ett av världens mest ojämlika länder. Det man eventuellt tjänar på att mana till en röst på Sanders är flyktigt och kortsiktigt, men det man förlorar är en för arbetarrörelsen livsnödvändig princip: man ger upp sitt klassoberoende. Att först återigen kasta sig in i Demokraternas kampanj och sedan, i efterhand, föreslå ett oberoende parti är att förvanska det som behöver sägas och att förvirra dem som skulle kunna vara mottagliga för budskapet. Socialister som agerar på det sättet får svårare att senare förklara varför klassoberoende är så viktigt för arbetarklassen.

Det här innebär inte att man ska hålla sig till ”åskådarplatsen”. Amerikanska socialister bör delta i de massmöten som samlas kring Sanders-kampanjen, i alla försök att driva fram progressiva reformer och att slå tillbaka den proto-fascistiska reaktion som följer i kölvattnet efter Donald Trump, och i dessa sammanhang föra fram behovet av ett eget parti – inte bara för de ”99 procenten”, men under arbetarklassens ledning. USA:s arbetare, kvinnor, unga, svarta, latinos, hbt-personer och alla som lider under det amerikanska samhällets nakna kapitalistiska förtryck, polisvåld, rasism, sexism och homofobi måste dras in i den rörelsen. Så agerar även Förbundet för Femte Internationalens kamrater i Workers Power i USA.

De två viktigaste fackföreningsfederationerna i USA, AFL-CIO och Change to Win, organiserar över 16 miljoner arbetare. Istället för att låta sig göras till den fackliga apparatens och Demokraternas vänsterflygel måste den amerikanska vänstern bygga en gräsrotsrörelse i facken och ett arbetarparti som står oberoende från alla borgerliga krafter. Först då kan man ge de tiotusentals som entusiasmerats av Sanders ett verkligt alternativ till Demokraterna. Det skulle vara ett alternativ som kan ta upp arbetarklassens, de svartas och alla minoritetsgruppers krav även när primärvalscirkusen är över. USA behöver sannerligen en revolution, men det i form av ett arbetarparti som kämpar för en *social* revolution och som för en oförsonlig kamp mot USA-imperialismen. I höst är detta det minst dåliga alternativet.

Delar av artikeln baseras på Förbundet för Femte Internationalens artikel [US Primaries: Bernie Sanders for President?](#), Neue Internationale, december 2015. Se även den nya F5I-artikeln [US elections: cracks widening in the two party system](#) samt Marxistarkivs gedigna sammanställningar av vad [syensk vänsterpress skrivit om primärvalen](#).

Internationalen

New York: "Den här rörelsen går bortom Bernie"

Emma Lundström

Internationalen 20/4 2016

I tisdags stod slaget om New York. Allting var riggat för att Hillary Clinton skulle få den vinst hon så kallt hade räknat med. Samtidigt knappade Bernie Sanders hela tiden in på hennes ledning i opinionsmätningarna. Helgen före primärvalet pågick en febril gräsrotsaktivitet för att ta honom till en seger i den annars så etablissemangstrognas huvudstaden. Det lyckades, nästan. Men ingenting är över. Emma Lundström har besökt ett sjudande NYC och pratat med Sanderssupportrar om en rörelse som inte planerar att dö.

Solen gassar över demonstrationståget som myllrar ut från Foley Square med riktning mot Union Square på Manhattan i New York. Tåget är en brokig blandning av människor och verkar aldrig ta slut. Plakaten och slagorden är många. De handlar om demokrati och om att pengarna måste ut ur politiken. Den vanligaste plakattexten är Bernie Sanders 2016. Det vanligaste slagordet: "Vem vill vi ha som president? Bernie Sanders!" Brandbilar som kör förbi tutar glatt, folk hänger ut och vinkar från fönster och många av dem som arbetar i butikerna längs gatan har kommit ut för att heja på tåget.

Kent Shi ser lycklig ut där han går mitt bland alla människor. Han berättar att han tillhör en minoritet och är aktiv i Black Lives Matter och Latino Lives Matter.

– Regeringen bryr sig inte om dessa liv. Vi gör så att de spelar roll. Bernie Sanders har kämpat för minoriteterna sedan 1960-talet och jag vill kämpa med och för honom, säger han och tillägger att han tror att rörelsen kommer att fortsätta oavsett hur det går i valet:

THOMAS MOORE är en av krigsveteranerna för Bernie.

– Vi kommer att rösta i kongressen. Vi ska rösta ut etablissemangsdemokraterna och republikanerna. De bryr sig inte om folket, de bryr sig bara om pengar. De ska ut och vi ska ta tillbaka vår regering.

Intill honom går Nadya Pena. Hon har skrikit sig hes.

– Jag är här för att vår regering är riggad till förmån för de politiker och stora företag som betalar massa pengar till lobbyister för att driva igenom deras agendor. Våra politiker lyssnar inte på folket, de lyssnar bara på de människor som trycker pengar i ansiktet på dem. Det är inte demokrati. Bernie har en plan som går till botten med problemet som är girighet och ett ekonomiskt system som bara är till för de allra rikaste, på de fattigas bekostnad, säger hon och berättar att hon tror att Bernie Sanders har fått liv i en rörelse som bara kommer att växa:

– Den bygger på en känsla som har vuxit hos många människor under ett bra tag. Vi känner att vi har stängts ute från den politiska processen. Nu har vi någon som vi kan kämpa för, som är kapabel att rikta strålkasatarna mot de frågor vi brinner för och göra något åt situationen.

Nadya Pena har volontärarbetat för Bernie Sanderskampanjen i New Jersey, New York och Pennsylvania och alla hon har träffat tror att rörelsen kommer att fortsätta:

– Den här rörelsen går bortom Bernie. Den har bubblat under ytan länge och han tog av locket. Det finns ingen sådan gräsrotsrörelse bakom Hillary Clinton. Hon betalar människor för att stödja henne. När Bernie Sanders talade i Vatikanen igår höll hon en fundraising-middag hemma hos skådespelaren George Clooney och summan folk betalade för en sittplats där var obscen. Hon hävdar att hon stöttar medeklassen och fattiga men de har inte råd att höra henne tala. Hon talar bara för miljonärer om hur hon ska hjälpa människorna på botten.

Vårt samtal överöstas av talkören som skanderar ”Bernie! Bernie! Bernie!” om och om igen.

Bernie! Bernie! Vi har kommit fram till Union Square och står snart i en tät massa medan några musiker spelar trummor och vi sjunger ”Bernie Sanders! Rösta på tisdag!”. Efter ett tag börjar det bli det möjligt att röra sig en smula. Det hålls tal och människor pratar intensivt med varandra.

Amy Bookbinder har kommit från Massachusetts för att delta i helgens Bernieaktiviteter. Hon berättar att hennes gammelfarfar var bokbindare och att hon har liknande bakgrund som Bernie Sanders eftersom hennes släkt består av judar från Ryssland och Polen. Amy Bookbinder gör Bernie-örhängen som hon säljer för att få ihop pengar att skicka till kampanjen.

– Bernie Sanders förstår hur saker och ting hänger ihop och varför vi måste få bort pengarna ur politiken och dela på makten. Jag hoppas att han blir president. Men jag

hoppas att rörelsen fortsätter vad som än händer. Bland det mest underbara med Bernie är att han har fått folk att vakna och se lögnerna i media och det faktum att vi måste gå till botten med problemen.

Ore Ariyo står mitt i solgasset och lyssnar på talen. Hon tror att Bernie Sanders kommer att vinna presidentvalet 2016 för att han är den enda ärliga kandidaten och har varit trogen sina ideal hela tiden:

– Han är inte fejk. Pengar ut ur politiken är den viktigaste frågan för mig. Ingenting kommer någonsin att förändras så länge politiker som Hillary Clinton och Ted Cruz betalas av samma företag som håller på att förstöra hela vår värld. Ber-nie Sanders är den enda som kan lyckas få bort pengarna ur politiken eftersom han inte tar pengar från Super Pacs.

Precis som de andra tror hon att rörelsen kommer att fortsätta:

– Jag har aldrig sett människor sluta upp bakom en presidentkandidat på det sätt som de har gjort bakom Bernie Sanders. Rörelsen är så stark nu att jag tror att vi kan få in progressiva demokrater i kongressen, representanthuset och senaten. Demokrater som står för Sanders åsikter, så att även om han inte vinner det här valet så kan han vinna nästa. Eller någon som han. Jag har följt rörelsen i flera månader och tycker att det är fantastiskt att se hur många människor som tror på samma saker som jag, på vanlig anständighet. Förhoppningsvis blir Bernie Sanders vår president den 8:e november. Han är den som skulle vinna mot republikanerna.

En kvinna går runt och delar ut lappar som uppmanar till volontärarbete för kampanjen. Katy Rea kommer från aktivistcentret The Deep End Club som hjälper Sanderskampanjen med att samla namn på folk som vill knacka dörr och ringa väljare.

– Jag vill ha en president som får det amerikanska folket att ta en titt på sitt land och fråga sig: är det här en demokrati och fungerar den för oss längre? Vi har inte tid med små steg när det gäller miljön, sjukvården och de sociala frågorna. Därför behöver vi Bernie. Jag tror att han kommer att vinna valet i november men vi måste själva se till att det händer. Att demonstrera är bra och energigivande men om vi inte knackar dörr och ringer registrerade väljare så kommer det inte att ske, säger hon och tillägger att folk redan har slutit upp i massor:

– Jag har aldrig sett något liknande inför ett primärval.

En bit bort står M.C. Ross och håller upp sitt plakat som skydd mot den heta solen. Hon berättar hon har jobbat som skolbibliotekarie för den amerikanska armén i tre europeiska länder. Nu bor hon i Brooklyn.

– Min dotter fick mig att konvertera från Hillary Clinton till Bernie Sanders. Jag hade aldrig hört talas om honom. Men när jag fick veta vad han står för var det glasklart att jag skulle rösta på honom. Han vill ha ett nationellt sjukvårdssystem vilket vi är i desperat behov av här. Han är också en stark röst när det gäller minoritetsfrågor, något det här landet säger att det ska vara bra på men inte är. Sedan förespråkar han gratis utbildning och vill behålla socialförsäkringssystemet som det är och behöver vara. Delar av min inkomst kommer från socialbidraget, utan det skulle jag ha stora problem med att betala hyran.

M.C. Ross dotter, Valerie Ross, kommer springande. Hon berättar att de båda har volontärarbetat på Sanderskampanjens huvudkontor i New York fram till två under natten som gått. De har aktivt stöttat Bernie Sanders sedan i januari.

– Om du hade frågat mig vem Bernie Sanders var för arton månader sedan så hade jag inte

haft något svar. Många sade att vi borde rösta på Hillary men min uppsatshandledare sade att Bernie Sanders verkar vara en bra kandidat. Jag började följa medierna och göra min egen research. Bara för att du har ett D för Demokraterna vid ditt namn betyder det inte att du står för de principer som jag anser att en liberal, progressiv demokrat bör ha. När du väl står bakom Bernie finns det ingen återvändo, säger Valerie Ross innan hon skyndar vidare för att prata med någon som är på väg att lämna platsen.

Paige Nieves och Elisabeth Manmohan håller sina skyltar högt. De har kommit hit från Connecticut för att visa sitt stöd för Bernie Sanders.

– Han stödjer alla, oavsett kön, sexualitet, ras och religion. Jag är muslim och han är jude. Jag röstar ändå på honom för att jag tror att han kan skapa fred mellan Israel och Palestina. Förhoppningsvis. Jag röstar inte på Hillary för hon säger en sak och gör en annan. Hon ändrar sig hela tiden. Hon är inte progressiv, säger Paige Nieves och Elisabeth Manmohan nickar instämmande:

– Det är skönt att få rösta på någon som har stått fast vid sina åsikter under så lång tid.

– Han demonstrerade och gjorde det vi gör nu långt före det att vi föddes. Han var villig att riskera sin frihet för andra människors frihet. Om han var beredd att göra det då, vad är han inte beredd att göra nu?!

Det börjar tunnna ut lite på torget. Nu går det att se banderollerna bättre. Thomas Moore håller i ena endan av ”Veterans for Bernie”. För honom är integritet det viktigaste hos en kandidat i det här valet:

– Jag håller kanske inte med Bernie i alla frågor men han är den enda kandidat som står fast vid sina åsikter. Även om han skulle svika oss så kommer han inte att ljuga för oss.

Han berättar att han är veteran från marinkåren och har gjort två vändor i Irak, 2007 och 2008.

– Innan jag blev soldat var jag med i antikrigsrörelsen. Jag är från New York och Hillary Clinton var min senator. Hon röstade för kriget och Bernie röstade emot. 2011 sade Hillary Clinton att Irak-kriget var ett bra affärstillfälle. Efter det kan hon aldrig vinna tillbaka mig, säger han och tillägger att Bernie Sanders också kräver rimliga pensioner och stöd till veteranerna:

– Vi har inte haft en bättre förespråkare för vår sak i Washington DC.

Thomas Moore tror på rörelsen. Han menar att folk har vaknat.

– Många ignorerade Occupy Wall Street och många har försökt att diskreditera Black Lives Matter. Men allt fler vaknar. Vi lever i informationsåldern och de kan inte gömma information från oss längre.

Ett överfullt G-train tar oss långt ut i Brooklyn. Kvällsolens gyllengula ljus slickar husfasaderna i det gamla industriområdet där Sanderskampanjens huvudkontor i New York ligger. Det öppnade för tre veckor sedan i ett gammalt lagerhus för tygblöjedistribution. Ännu tidigare ska det ha varit en så kallad Speakeasy.

Eli Someck sitter tillsammans med Anita Culp vid infarten till den lilla gårdsplanen utanför lokalen. Han har inte varit involverad i politik tidigare men när han lärde sig mer om vad Bernie Sanders står för tänkte han att det antligen var något annat än samma gamla korrupta politik:

– Jag tror att det är vår sista chans att få en president med integritet, som har rena motiv. Om jag inte bidrar och gör mitt bästa nu så kommer jag att ångra mig för alltid. Om jag inte gör något nu har jag ingen rätt att klaga om några år. Nu kan jag säga att jag gjorde vad jag kunde.

Eli Someck är orolig över miljön och klimatförändringarna:

– Jag tror att om vi inte drastiskt byter riktning så kommer vi att få väldigt stora problem mycket snart och jag tycker inte att de andra kandidaterna prioriterar de frågorna alls. Vad spelar en bra ekonomi för roll om vi inte kan leva på den här planeten?

De senaste två veckorna har han arbetat för kampanjen varje dag utom på sin flickväns födelsedag.

– Jag kan inte fokusera på mitt jobb. Jag kan bara tänka på det här. Jag har aldrig varit en del av något liknande och kommer alltid att minnas det här. Vi knackar dörr, ringer folk, sprider information och håller manifestationer, säger han och tillägger att det är tur att han har ett flexibelt jobb. Han berättar också att han fick chansen att vara med i studion under Demokraternas tv-debatt i Brooklyn som ägde rum den 14 april. Det var ett Clintonvänligt evenemang och Clintonsupportrarna var betydligt fler än Sanderssupportrarna. Både inne i studion och utanför, vid ingången.

– Nästa morgon läste jag att telekomarbetarna, som strejkar och som Bernie har varit och pratat med, var i närheten och anslöt sig vid ingången så att vi blev mångdubbelt fler än Hillarys gäng. Det är solidaritet.

Han tycker att det är konstigt att de flesta av Hillary Clintons supportrar inte verkar bry sig om alla de pengar hon får från olika mäktiga intressen:

– För mig är det så tydligt oetiskt. Om kandidaterna inte hade något val hade jag kunnat förstå det. Men de har ett val.

Det slutna primärvalet i New York är det mest restriktiva i hela USA menar Eli Someck och förklarar att han inte får rösta i det här valet eftersom han är registrerad för Green Party:

– Den sista möjligheten att registrera om sig var den 9 oktober förra året. Då hade de flesta ännu inte hört talas om Bernie Sanders. Han har stort stöd bland oberoende väljare. De marginaliseras i det här valet. Runt 40 000 människor är registrerade med Green Party i New York. De flesta av dem skulle ha röstat på Bernie.

Anita Culp har hittills haft fullt upp med att hjälpa de människor som hela tiden dyker upp för att volontärarbeta. Nu inflikar hon att väljardeltagandet är väldigt lågt i USA, särskilt i primärvalet som hon menar stänger ute väldigt många människor. Hon har aldrig stött Hillary Clinton:

– Det känns som att hon följer opinionsundersökningarna och inte har några egna principer. Hennes åsikter är inte mina. Hon är centrist. Jag är en verkligt oberoende väljare och jag anser att Bill Clinton förflyttade Demokraterna långt åt höger.

– Bernie är starkare när det gäller kvinnors rättigheter än Hillary. Hon är villig att kompromissa när det gäller abort till exempel och menar att du kan vara både feminist och abortmotståndare. Det skulle Bernie aldrig säga. Hon är också för dödsstraff, säger Eli Someck och Anita Culp tillägger att Hillary Clinton dessutom är krigshetsare:

– Man behöver inte hålla för näsan när man röstar på Bernie Sanders. Många jag talar med säger att de kommer att rösta på Hillary även om de gillar Bernie bättre. De tror att hon har större chans att vinna mot republikanerna trots att i princip alla undersökningar visar att det är tvärtom.

Inne på kontoret är det fullt ös. Volontärer från hela USA har kommit hit för att hjälpa till. Även folk från andra delar av världen, bland annat Tyskland, Japan, Frankrike, Norge och Australien. Ljudnivån är hög. Folk kommer och går. Vid två långbord sitter ett antal volontärer och ringer registrerade väljare. Andra fixar med informationsmaterial. Åter andra sitter djupt försjunka i arbetsuppgifter vid datorer längre in i lokalen.

Lisa Flythe är kampanjkontorsansvarig. Hon vet var saker finns, vem som har hand om vad och hur ett pappersstopp i skrivaren botas på bästa sätt.

– Vi är väldigt DIY (Do it Yourself) här och delar utrymme med textildesigners, ett grafiskt konstnärskollektiv och ett stadscykelprogram. Det är mest volontärer och väldigt få kampanjansställda. De kom för två veckor sedan. Men lokalt började vi arbeta redan i juni, säger hon och berättar att hon har följt Bernie Sanders sedan han blev vald till borgmästare i Burlington, Vermont, för ungefär 30 år sedan:

– Han var den första socialistiske borgmästaren på mycket länge i USA och jag var avundsjuk på dem som fick bli representerade av honom.

Hon började volontärarbeta för kampanjen i januari i år. Samlade namn från registrerade demokrater och arbetade med väljarregistrering med fokus på unga.

– Hillary Clinton var senator här i åtta år och Demokraterna härskar i den här staden, så hon har stort stöd hos etablissemangen. Vi måste klara oss utan institutionellt stöd. Det är svårare. Men jag är optimistisk och jag vet hur entusiastiska våra människor är. De kommer att rösta även om det är snöstorm, säger hon och tillägger att det ska bli ett stort Berniemöte i Prospect

Park i Brooklyn följande dag:

– Vi kommer att vara där och samla volontärnamn. Men de flesta av oss kommer inte att vara där. Jag älskar honom och han älskar mig men jag vill vara här och göra det arbete som krävs. Att ha på sig en Bernieknapp och gå ut och skrika känns bra men det som förändrar saker och ting är att ringa väljarsamtal. Det här en livstidschans. Här i USA har vi vanligtvis inte kandidater av hans dignitet som väljer att kandidera i presidentvalet. Han har ett otroligt mod och du vill inte vakna på onsdag och ångra att du inte stängde av Netflix i några timmar och ringde några samtal i stället. Det här är för hela världen.

Danny Fittro från Florida står och laddar sin mobil innan han ska ut och knacka dörr. Han har tidigare volontär-arbetat för kampanjen i både Iowa och South Carolina. Bernie Sanders har han gillat sedan 1991:

– Han var emot det första Irakkriget och jag är emot krig, punkt slut. Krig är inget mer än affärer. Någon som kontrollerar något vill kontrollera mer av det. USA har sabbat mycket i Mellanöstern och jag vill inte vara en del av det. När han deltog i valet så stödde jag honom omedelbart. Genom mitt arbete för kampanjen har jag troligen fyrdubblat antalet människor jag känner. Det är alla sorters människor och alla är positiva och vänliga.

Danny Fittro menar att amerikanerna kommer att framstå som korkade om de inte röstar på Sanders.

– Han är 74 år gammal. Han gör inte det här för sig själv, han gör det för oss. Hillary Clinton gör det för att hon vill bli president. Om hon är så hemlighetsfull nu, tänk dig den brist på insyn som kommer att råda om hon blir president. Alla kommer att ha en privat e-mail. Demokratin kommer att vara borta för alltid.

Clément Pairot från Frankrike har arbetat för Sanderskampanjen i både Iowa, Nevada och Ohio. Han kom tillbaka till USA för fyra dagar sedan och planerar att stanna till Demokraternas nomineringskonvent i sommar, med avbrott för några veckors sommarjobb i Kanada. Tidigare har han arbetat för kampanjorganisationen Avaaz med frågor som rör miljön, mänskliga rättigheter och transparens i politiken. Senast handlade det om Klimatmarschprojektet inför klimatoppmötet i Paris, Cop21. Den här gången var det lite svårare att resa från Frankrike än tidigare eftersom det pågår ett folkligt uppror där med.

– Jag visste inte om jag skulle stanna och hjälpa revolutionen där eller åka hit. Men när man väl är här går det inte lämna. Jag är miljöaktivist och anser att Bernie Sanders är viktig för hela världen. Också för freden. Om han inte blir vald vet jag inte hur vi ska stoppa klimatförändringarna.

Clement Pairot har jobbat oavbrutet i många timmar. Det börjar bli sent även denna dag men när vi lämnar lokalen sätter han sig vid sin dator igen för att hantera väljardata som hela tiden tickar in.

Kön ringlar från tunnelbanan och hela vägen fram till säkerhetskontrollerna in till det stora grönområdet mitt i Prospect Park. Neil Youngs Rockin' in the Free World ljuder mellan träden. Vi är tidiga.

Två timmar senare ser vi hur kön fortfarande fylls på av en stadig ström av människor. Det här är Bernie Sanders gamla kvarter. Hans föräldrar brukade ta med barnen hit på helgerna.

Vi sitter i en backe med utsikt över det enorma människohavet. Det är hett och de som hamnar i skuggan av ett träd har tur.

Musik och tal byter av varandra. Stämningen blir alltmer förtäta. Till slut hoppar skådespelaren Danny DeVito upp på en låda för att nå upp till mikrofonen och säger att han känner

sig ärad att få presentera mannen som inte står i skuld till någon annan än folket. Till ljudet av tusentals röster som ropar ”Bernie! Bernie! Bernie!” kliver Bernie Sanders fram till podiet och börjar tala.

Hans röst är hes när han pratar om det han alltid pratar om. Ett nationellt sjukvårdssystem och gratis utbildning för alla, ett slut på den vinstdrivna fängelseindustrin och kriminaliserandet av marijuanaanvändare, ett slut på militära interventioner i Mellanöstern, en lättare väg till medborgarskap, en radikal plan för att motverka klimatförändringarna och ett omedelbart stopp för fracking och en radikal plan.

– Vi ska förändra status quo! Ingen president kan göra det ensam. Det enda sättet vi skapar verklig förändring på är om vi står tillsammans. Miljoner människor måste resa sig upp och kräva en regering som representerar oss alla, inte den enda procenten i toppen, säger han och folkmassan jublar.

– **Det amerikanska** folket kommer inte att välja Donald Trump till president. Han förolämpar latinamerikaner, muslimer, kvinnor, veteraner och afroamerikaner. Han var med i Bertha-rörelsen som försökte ogiltigförklara USA:s första afroamerikanska president.

Folket förstår att USA:s styrka ligger i vår mångfald. Att stötta varandra övertrumfar splittring. Kärlek övertrumfar hat.

Efteråt går han längs säkerhetsstaket och tar i hand med så många människor han kan. Han ser trött men glad ut. Känslan är att oavsett hur det går i primärvalet i New York så har Bernie Sanders vunnit. Han har fyllt sin barndoms park med människor som vill förändra USA på samma sätt som han har velat förändra det under hela sitt yrkesverksamma liv.

Det visar sig att vi var 28 300 människor i Prospect Park den söndagseftermiddagen. Det största mötet hittills under Bernie Sanders kampanj.

Hillary Clinton vann New York State med 58 procent mot Bernie Sanders 42. En vinst som hon bäddade för redan 2000 när hon blev senator. Då var målet att bli president 2008. Det lyckades inte. Nu vann hon de stora städerna i delstaten. Men Bernie Sanders vann hela landsbygden och de unga. Vad etablissemangsmedierna än säger så blir skillnaden i delegater inte så stor eftersom de fördelas proportionellt i samtliga primärval. Det innebär att Clinton får 139 mot Sanders 106.

Alltfler amerikaner börjar kritisera valsystemets konstruktion och kalla det för riggat och odemokratiskt. Och alltfler inom den amerikanska vänstern – de människor som ofta är oberoende väljare och alltså varken registrerade med Demokraterna eller Republikanerna – börjar tröttna på att de förväntas ställa upp och rösta på Demokraternas kandidat i presidentvalet i november, men blir utestängda från de slutna primärvalen och på så sätt inte kan påverka vilken kandidat det blir.

Nästa vecka fortsätter primärvalet. Då står fem delstater på spel. Bernie Sanders hoppas vinna tillräckligt många för att kunna ta över delegatledningen i juni.

USA kan bli fantastiskt

Per Leander

Internationalen 20/4 2016

”Det är inte förutbestämt att den socialistiska arbetarrörelsen, som var så stark i Amerika i början av 1900-talet, ska hållas utanför politiken för evigt.”

USA är en nation i vardande, ett samhälle som fortfarande är under utveckling och det är långt ifrån förutbestämt hur det ska bli. Redan vid revolutionen 1776 när ”nationens fäder” skrev under självständighetsförklaringen, var de långt ifrån överens om vad de kämpade för. Till skillnad från Cromwell, jakobinerna eller bolsjevikerna hade de amerikanska revolutionärerna ingen tydlig och gemensam ideologi.

Vissa, som John Adams, ville skapa en egen amerikansk monarki, efter att man kastat ut den engelske kungen. Den frihetlige Thomas Jefferson ville knappt ha någon stat alls, och absolut inte någon kapitalism, då han istället drömde om ett agrart samhälle med fria bönder. George Washington och Alexander Hamilton och de andra federalisterna fick kämpa hårt för att hålla ihop den unga unionen. Det amerikanska experimentet kunde lika gärna ha slutat i små självstyrande och mot varandra fientliga furstendömen.

Oförutsägbara händelser – som Napoleons beslut att sälja det enorma Louisianaterritoriet till Jefferson 1803 när den franska krigskassan började sina – och erövrandet av Texas och Kalifornien från det allt svagare Mexiko efter att Spanien dragit sig tillbaka – innebar att USA blev ett enormt rike som sträckte sig över en hel kontinent, istället för att bara bestå av de 13 ursprungliga staterna på nordostkusten.

Det var inte förutbestämt att denna forna brittiska koloni – vars radikala självständighetsförklaring kopierades av andra frihetstörstande folk, som vietnameserna – skulle bli världens mäktigaste imperialistiska makt, ständigt i krig någonstans i världen. Lika lite som det är förutbestämt att USA för alltid ska fortsätta att vara en krigsmakt med militärbaser och trupper utspridda runt hela jorden.

Det var inte förutbestämt att USA för alltid skulle hålla sin svarta befolkning i slaveri, eller att de rasistiska apartheidlagar som gällde långt in på 1960-talet, skulle vara för evigt. Det krävdes så klart hård kamp. Först genom Lincolns revolutionära krig mot feodaltherrarna i sydstaterna. Och sen medborgarrättsrörelsens mod att trotsa såväl polisbatonger som Ku Klux Klan-lynchningar för att demonstrera för rösträtt och desegregation.

Det var inte förutbestämt att USA skulle bli rövarkapitalismens och nyliberalismens högborg, lika lite som det är förutbestämt att den socialistiska arbetarrörelsen, som var så stark i Amerika i början av 1900-talet, ska hållas utanför politiken för evigt.

Kan USA, om en politiker som Bernie Sanders en dag blir president, utvecklas till att bli en modern socialdemokratisk välfärdsstat? Det finns ingenting i den amerikanska historien eller traditionen som talar emot detta. Tvärtom har det rika och mäktiga USA alla förutsättningar att utvecklas vidare i progressiv riktning och bygga ett rättvist och solidariskt samhälle, med fri sjukvård, fri skolgång och värdiga jobb till alla sina medborgare, varav många miljoner idag lever under existensminimum.

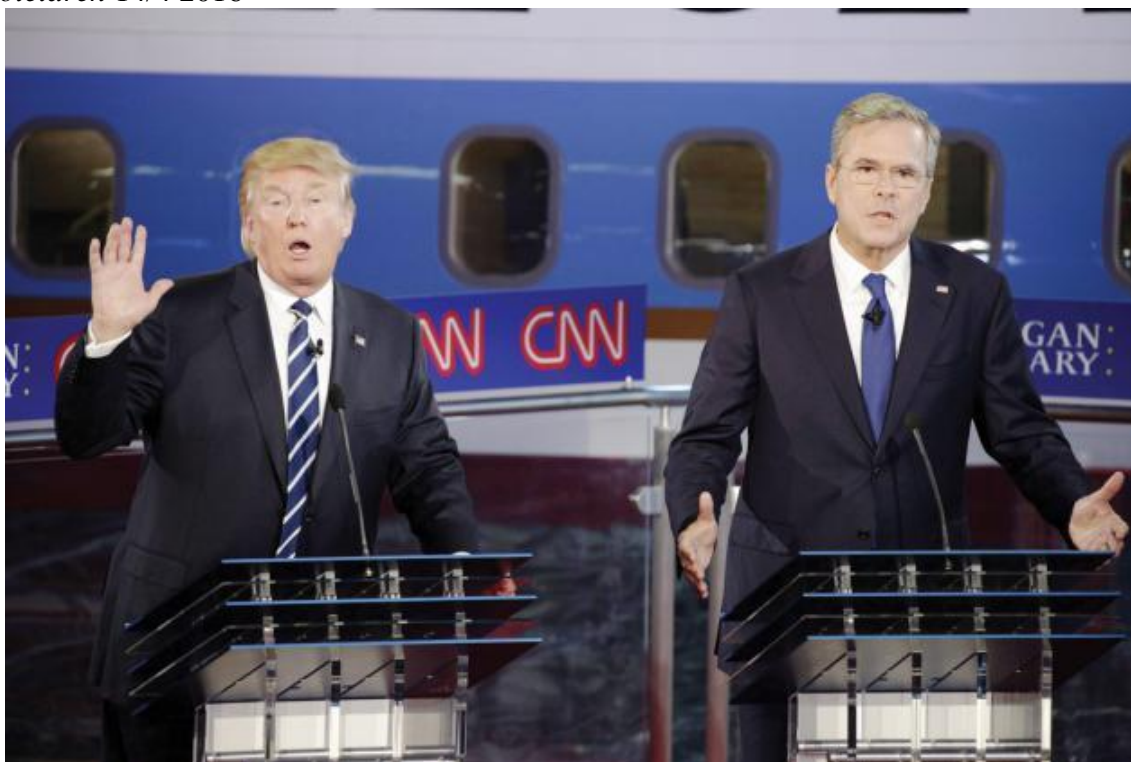
Och på samma sätt som USA i hundra år har varit en bastion till försvar för högerregimer och borgerliga idéer i alla länder, kan USA en dag istället bli en ny polstjärna för vänstern i hela världen. Det står inte och faller med Bernie Sanders, men det enorma stödet för hans kampanj och populariseringen av socialistiska idéer i det land som en gång härjades av McCarthyismens häxjakter, är ett tecken på att ett annat USA är möjligt.

Proletären

Misstro mot kapitalets kandidater i USA

August Eliasson

Proletären 14/4 2016

Donald Trump (tv) leder presidentvalskampanjen bland Republikanerna. Den kandidat som samlat in mest pengar, Jeb Bush (th), har redan hoppat av.

Primärvalskampanjen i USA präglas av en dragkamp mellan mäktiga kapitalintressen. Men flera kapitalister har satsat på helt fel hästar när folkligt missnöje lyfter fram presidentkandidater bortom det politiska och ekonomiska etablissemanget.

Efter förra veckans primärval i delstaten Wisconsin är det fortfarande relativt öppet vem som ska bli respektive partis kandidat i höstens presidentval. För Republikanerna vann den ärkekonservative senatoren Ted Cruz över högerpopulisten Donald Trump, som dock

fortfarande har en betryggande ledning över de republikanska kandidater som är kvar.

För Demokraterna vann vänsterpopulisten Bernie Sanders över förhandsfavoriten Hillary Clinton. Därmed håller Bernie Sanders fortfarande liv i sin kampanj riktad mot finanseliten, en kampanj som samlat många unga i USA.

Men uppförsbacken är fortfarande rejäl och han måste vinna i princip varje primärval för att ha en chans på Demokraternas konvent i juli, när delegaterna slutgiltigt ska välja partiets kandidat.

Primärvalet i USA har präglats av turbulens, både i Demokraterna och Republikanerna. Motsättningarna växer i hela den amerikanska samhällspyramiden.

Mäktiga kapitalister har satsat enorma summor pengar på valkampanjen. Totalt beräknas kampanjerna kosta 50 miljarder kronor, mer än dubbelt så mycket som förra valet. Ändå har de haft stora svårigheter att styra utgången och flera av kapitalets favoritkandidater har redan fallit bort.

I denna och förra presidentvalskampanjen har företag haft större möjligheter än tidigare att donera pengar till de olika presidentkandidaterna.

Tidigare fick varje bidragsgivare ge högst 2700 dollar till de officiella kampanjorganisationerna, så kallade Pacs. Men efter att en republikansk lobbyorganisation drivit frågan till högsta domstolen 2010 öppnades möjligheten upp för företag att kringgå reglerna genom formellt sett fristående ”Super-Pacs”.

En Super-Pac kan samla in obegränsat med pengar från sina donatorer. Olika kapitalister donerar pengar till olika Super-Pacs som i sin tur kampanjar för, eller emot, olika kandidater.

Ironiskt nog verkar det ändrade systemet ha gjort det svårare för kapitalisterna att sälla fram den kandidat som representerar dem bäst, åtminstone på den republikanska sidan. Tidigare övergavs kandidater som halkade efter relativt snabbt, nu har många fått miljontals dollar i stöd in i det sista. Vilket lett till att många kapitalister satsat pengar på fel häst.

I början av primärvalskampanjen hoppades många republikanskt sinnade kapitalister på Jeb Bush, bror till den tidigare presidenten George W Bush. Right to Rise, en Super-Pac stödd av flera mäktiga finans- och oljekapitalister, samlade in nästan 120 miljoner dollar till Jeb Bush, utöver hans egen insamling på 34 miljoner dollar. Men bara tre delstater in i primärvalet gav han upp när framgångarna uteblev.

Andra kapitalister valde, särskilt efter Jeb Bushs avhopp, att satsa på Floridasenatorn Marco Rubio som samlat in 60 miljoner dollar från olika Super-Pacs. Han ansågs ha störst chans mot den troliga kandidaten från Demokraternas sida, Hillary Clinton. Men i mitten av mars hoppade även Marco Rubio av kampanjen efter att han misslyckats med att ta hem segern i sin egen delstat.

Bland de republikanska kampanjfinansiärerna växte missnöjet. Strax efter att Jeb Bush kastat in handduken rapporterade CNN att Right to Rise, som samlat in 120 miljoner dollar till Jeb Bush, kritiserats av många finansiärer för att de lagt allt för mycket pengar på att misskreditera Marco Rubio.

Right to Rise hade helt missat att de republikanska väljarna ville ha en ”outsider” som kunde kanalisera ilskan mot etablissemang, menade de missnöjda republikanska kampanjfinansiärerna.

Den som istället lyckats kanalisera missnöjet på republikanernas sida heter Donald Trump och ansågs för mindre än ett år sedan i princip ha noll chanser att bli president. Nu leder Donald Trump stort över de två återstående kandidaterna, Ted Cruz och John Kasich.

Den ende kapitalist som ger något nämnvärt stöd till Donald Trumps kampanj är Donald Trump själv. Det rör sig visserligen inte om några småsummor, han har hittills lånat ut runt 35 miljoner dollar till sin egen kampanj. Men Trumps ”oberoende” har gett honom ett försprång gentemot de andra i en valkampanj som genomsyras av missnöje mot etablissemanget och den rika finanseliten.

Strunt samma om Donald Trump själv är rik, han är åtminstone inte köpt, resonerar många republikanska väljare. För en del är han tvärtom själva sinnebilden av den amerikanska drömmen om en kapitalist som gått sin egen väg till lycka och rikedom, långt bortom den utbredda korrupta ”kompiskapitalismen”, ett uttryck många republikaner använder om kapitalister som håller varandra om ryggen.

Det är ytterst få finanskapitalister, förutom han själv då, som stödjer Donald Trump. En konkret anledning är att han är motståndare till frihandelsavtalen NAFTA och TTP, som han menar gynnar andra stormakter snarare än USA. Trots att han säger sig vara för frihandel företräder han snarare en sorts protektionistisk linje vilket gynnar mindre företag snarare än storföretagen. Detta, kombinerat med en rasistisk retorik och högerpopulism placerar Donald Trump i samma kategori som många av de högerextrema partierna som växt fram i Europa, inklusive Sverigedemokraterna.

Med en valkampanj han finansierat helt själv och med många, ofta motsägelsefulla, utspel och infall framstår han som allt för oförutsägbart, opålitligt och oseriöst. Därför får han inget stöd bland de stora kapitalisterna.

Om Donald Trump inte är ett alternativ återstår bara Ted Cruz och John Kasich, varav den sistnämnde kandidaten inte har någon möjlighet att få flest delegater.

Ted Cruz har visserligen stort stöd av flera rika oljekapitalister från den amerikanska södern, samt enstaka finanskapitalister, men anses av många vara allt för extrem, rent av extremare än Donald Trump. Han står nära Tea Party-rörelsen och blandar en djupt kristen-reaktionär familjesyn, han är bland annat abortmotståndare, med en ultraliberal ekonomisk syn, där han förespråkar platt skatt.

Som en av de mest konservativa kandidaterna genom tiderna, med stöd knappt ens bland andra republikanska senatorer, anses Ted Cruz ha mycket små möjligheter att vinna mot den förmodade demokratiska presidentkandidaten Hillary Clinton, vilket de som vill ha en republikansk presidentkandidat hela tiden måste förhålla sig till.

En del republikanska kampanjfinansiärer hoppas nu istället på dött lopp bland republikanerna, alltså att ingen kandidat får egen majoritet bland de bundna delegaterna. Det öppnar för möjligheten för de icke-bundna delegaterna (superdelegater) på det republikanska konventet att enas kring en annan kandidat än den som har flest röster.

Om ”fel” kandidat vinner spekuleras det i att enskilda miljardärer som New Yorks borgmästare Michael Bloomberg kan ge sig in i leken med en oberoende kandidatur för att erbjuda ett tredje alternativ i presidentvalet.

De kapitalister som lutar åt Demokraterna är betydligt mer enade. I princip alla sluter upp kring Hillary Clinton, som anses stå för stabilitet och status quo, det vill säga en fortsättning på den politik som framförallt gynnat finanskapitalet.

Clinton står också för fortsatta krig och fortsatt inblandning i Mellanöstern. Det är något som många, men inte alla, amerikanska företag och kapitalister lockas av. Däremot har Hillary Clinton inte lika stort stöd bland de oljekapitalister som drabbats av Demokraternas något mer reglerade energipolitik.

Hillary Clinton är den kandidat efter Jeb Bush som fått mest pengar från Super-Pacs, runt 63 miljoner dollar, främst från olika finanskapitalister och underhållningsindustrin. Inräknat sina officiella kampanjmedel förfogar Clinton över 220 miljoner dollar, mest av alla kandidater.

Även på Demokraternas sida är det turbulent. En äldre herre vid namn Bernie Sanders har rört om rejält i etablissemanget.

Bernie Sanders kallar sig socialist och har gått till val på att kritisera Wall Street-eliten och de växande klassklyftorna. Han vinner också anhängare, fler än vad många har räknat med. Genom sin kampanj har han samlat in 140 miljoner dollar utan några bidrag från kapitalisternas Super-Pacs.

Få tror att Bernie Sanders kommer att ha en chans mot Hillary Clinton. Men Bernie Sanders har, precis som Donald Trump, ändå lyckats skrämna en del av de mäktiga kapitalisterna som är vana vid att deras pengar är avgörande för valutgången.

Fakta och bakgrund

Så går valet till

- Primärvalen hålls 1 februari-14 juni. I varje delstat ska varje parti utse ett antal delegater som ska rösta i respektive partis konvent i juli.
- Reglerna skiljer sig mellan delstaterna. I vissa hålls slutna val, i andra hålls valmöten som utser delegater. Vilka som får rösta, partimedlemmar, eller vem som helst, skiljer sig också åt.
- I juli håller Demokraterna och Republikanerna konvent, där bundna delegater ska rösta enligt primärvalens resultat och där superdelegater får rösta på vem de vill.
- Presidentvalet hålls 8 november.

Lågt valdeltagande

- Hittills är valdeltagandet bland de röstberättigade 11,7 procent för Demokraterna och 17,3 procent för Republikanerna.
- I presidentvalet 2012 röstade 54 procent av de röstberättigade.

Pengar avgör

- Kandidater har både officiella kampanjer och ibland Super-Pacs, inofficiella kampanjer.
- Genom Super-Pacs kan kapitalister och företag kringgå reglerna om att varje bidragsgivare får ge max 2700 dollar.
- De kandidater som samlat in mest pengar hittills (i miljoner dollar) är:

1. Hillary Clinton (D), 220 miljoner (varav 63 miljoner från Super-Pacs)
2. Jeb Bush (R, avhoppad), 152 miljoner (119 miljoner)
3. Bernie Sanders (D), 140 miljoner
4. Ted Cruz (R), 119 miljoner (53 miljoner)
5. Marco Rubio (R), 106 miljoner (59 miljoner)
6. Ben Carson (R, avhoppad), 77 miljoner (14 miljoner)
7. Donald Trump (R), 35 miljoner (2 miljoner)

Bernie Sanders – socialist?

August Eliasson

Proletären 14/4 2016

Primärvalen i USA domineras av missnöje och misstro mot etablissemang. Bland de demokratiska väljarna har Bernie Sanders vunnit framgångar på en kampanj riktad mot finanseliten. Men hur radikal är han?

Det kan låta smått sensationellt. Bernie Sanders, en socialist, går till val på att kritisera Wall Street-kapitalisterna, de stora klassklyftorna och orättvisorna. På de välbesökta kampanjmötena talar Bernie Sanders om en ”politisk revolution” och gräsrotternas uppror mot eliten.

Den 74-årige Vermont-senatorn, som gick med i Demokraterna så sent som förra året, har inga finansiärer bland kapitalisternas Super-Pacs. Han har samlat ihop sin kampanjs 140 miljoner dollar nästan uteslutande genom små bidrag. Bara Hillary Clinton och avhoppade republikanen Jeb Bush har haft mer pengar – donerat av mäktiga kapitalister.

Bernie Sanders skakar om primärvalskampanjen i ett land där kandidaterna vanligtvis måste förlita sig på kapitalisternas donationer. Samtidigt har hans skarpa retorik lockat förvånansvärt många anhängare, framförallt bland ungdomar som är trötta på etablissemangets kandidater.

Bernie Sanders drar mycket folk på sina kampanjmöten. Många uppskattar hans radikala budskap riktad mot finanseliten.

De opinionsundersökningar som gjorts ger en spretig bild av vem som stödjer Bernie Sanders. Förutom bland ungdomar får han också relativt stort stöd bland företrädesvis vita arbetare i norra USA.

Vallokalsundersökningar utförda av CNN i Massachussets visar att Bernie Sanders rent av samlar fler i denna grupp än den reaktionäre republikanske missnöjeskandidaten och högerpopulisten Donald Trump – som annars pekats ut som ”vita manliga arbetares” favorit. Däremot anses Bernie Sanders ha mindre stöd bland svarta arbetare i sydöstra USA.

Bernie Sanders har lyckats samla tusentals anhängare bakom en kampanj med en retorik radikalare än vad vi ens är vana att höra från europeiska vänsterpartier. Trots det är Bernie

Sanders knappt socialist, ja knappt ens socialdemokrat.

Bernie Sanders förespråkar en modern New Deal, likt den dåvarande president Franklin D Roosevelt företrädde på 1930-talet. New Deal innebar att staten intervenerade för att lösa de akuta problemen efter den ekonomiska depressionen.

På den utrikes-politiska sidan är Bernie Sanders i bästa fall otydlig. Han har visserligen kritiserat flera av USA:s krig men kritiken har varit ljum.

Ännu en socialliberal alltså? Må så vara, men utan tvekan har Bernie Sanders vridit den politiska debatten åt vänster och öppnat upp för diskussioner om socialism, kapitalism och klasskamp.

Den kommunistiska tidningen *Liberation* beskriver ett kampanjmöte för Bernie Sanders i arbetarstadsdelen Bronx, New York, den 31 mars. Bland 18 000 åskådare går tidningens reportrar runt och frågar de unga anhängarna om vad de anser om socialism. Svaren är olika, många säger sig inte ha någon större koll:

”Men om det innebär större möjligheter för utbildning, sjukvård och fred är vi intresserade av att veta mer.”